

Státní zdravotní ústav slaví 85. výročí svého založení

Historie ústavu

Státní zdravotní ústav (dále jen SZÚ) dne 5. listopadu oslaví významné výročí svého založení.

SZÚ byl vybudován za významného finančního příspěvku Rockefellerovy nadace a vznikl na základě zákona č. 218 ze dne 12. října 1925 o zřízení, působnosti a organizaci Státního zdravotního ústavu Republiky československé. K vybudování ústavu byl strategicky vybrán stavební pozemek v bezprostřední blízkosti vinohradské nemocnice. SZÚ byl slavnostně otevřen dne 5. listopadu 1925 za osobní přítomnosti prvního československého prezidenta ČR T. G. Masaryka.

Již od svého vzniku se SZÚ stal významnou vědeckou a odbornou institucí a tento význam si podržel po celou dobu své činnosti až dodnes. I když ústav prošel řadou změn, které reflektovaly nové trendy ve společnosti a preventivní medicíně, svůj význam jako centrální instituce s celostátní působností a s posláním chránit a podporovat veřejné zdraví si uchoval až do současné doby.

Nebylo to často jednoduché, ale i přes všechny těžkosti specialisté ústavu dosahovali ve svých oborech významných úspěchů v celosvětovém měřítku.

Tradice, současnost a budoucnost ústavu

Tuto tradici se snaží zachovat i současní pracovníci SZÚ a také oni jsou významnými odborníky, kteří své znalosti a vědomosti úspěšně uplatňují nejen na národní úrovni, ale vzhledem k nynějšímu členství ČR v EU zejména ve všech evropských institucích (např. Evropské komise, Rady Evropy, Evropského centra pro kontrolu nemocí, Evropského úřadu pro bezpečnost potravin atd.), ale i v organizacích s celosvětovou působností (Světová zdravotnická organizace, Codex Alimentarius) jako odborníci a experti pro oblast ochrany a podpory veřejného zdraví.

SZÚ se stal i členem Mezinárodní asociace národních zdravotních ústavů (IANPHI - International Association of National Public Health Institutes), která byla založena za podpory Billa a Melindy Gatesových v roce 2002 a sdružuje národní zdravotní ústavy po celém světě. Prakticky každá země má instituci podobně koncipovanou jako je SZÚ.

Úspěšnost Státního zdravotního ústavu, která byla a je až do současné doby postavena na tvrdé a poctivé práci jednotlivých odborných pracovníků, nelze pominout. Je nezbytné zachovat rozsah aktivit SZÚ, které slouží jak široké veřejnosti, tak i státním a mezinárodním institucím. Činnost SZÚ je často mylně slučována, či dokonce zaměňována s činnostmi zdravotních ústavů, které vykonávají pouze laboratorní činnosti v rámci státního zdravotního dozoru na regionální úrovni. Vzhledem k tomu, že od roku 2009 došlo již k více než 30% snížení státního příspěvku na činnost SZÚ, počet pracovníků v SZÚ klesl od téhož roku o více než 32 % a naopak množství aktivit, které musí zajistit, rok od roku stoupá, je potřeba chránit další osud tak významné instituce, která zde před 85 lety vznikla. Jen tak bude dál moci SZÚ působit jako centrální instituce s celostátní působností a s posláním chránit a podporovat veřejné zdraví, zabývat se prevencí nemocí a sledovat vliv životního a pracovního prostředí na zdravotní stav obyvatelstva v rozsahu, který je na úrovni vyspělých členských států EU. To je výzva do budoucnosti